

EUROOPA
KONTROLLIKODA

ET

Pressiteade

Luxembourg, 2. oktoober 2020

ELi elanikkonnakaitse mehhanismi kavandatud muudatusi tuleks hoolikalt viimistleda

Euroopa Kontrollikoja täna avaldatud arvamuse kohaselt vajab hiljutine ettepanek ELi elanikkonnakaitse mehhanismi muutmise kohta täiendavat selgitamist. Eelkõige tuleb veel otsustada, kuidas selle mehhanismi suurendatud vahendeid kasutatakse ja jälgitakse. Audiitorid hoiatavad, et kuigi ELi kriisidele reageerimise kiirendamine on väga oluline, tuleb esikohale seada usaldusväärse finantsjuhtimise ja aruandekohustuse põhimõtted.

26. märtsil 2020 arutas Euroopa Ülemkogu ELi reageerimist COVID-19 pandeemiale. Seejärel kutsus Euroopa Ülemkogu Euroopa Komisjoni üles esitama ettepanekuid ambitsioonikama ja laiaulatuslikuma kriisiohjesüsteemi loomiseks ELis. Seda silmas pidades tegi komisjon vähem kui kahe kuu jooksul ettepaneku muuta liidu elanikkonnakaitse mehhanismi. Kõnealuse seadusandliku ettepaneku üldine eesmärk on tagada, et EL saaks pakkuda oma kodanikele Euroopas ja mujal paremat kriisi- ja hädaabi.

„Kriisid on oma olemuselt ettearvamatud. Sellest hoolimata on COVID-19 pandeemia olnud selge märk sellest, et EL peab olema paremini ette valmistatud ja võimeline kiiresti reageerima,“ **ütles arvamuse eest vastutav Euroopa Kontrollikoja liige Leo Brincat.** „Hiljutine ettepanek, millega muudetakse liidu elanikkonnakaitse mehhanismi, on selles osas samm edasi. Kuid komisjon ei tohiks tulevastele kriisidele reageerimisel ajada kiirust segamini kiirustamisega.“

Komisjoni ettepanekuga suurendatakse liidu elanikkonnakaitse mehhanismi eelarvevahendeid 2021.–2027. aastal 1,4 miljardilt eurolt 3,5 miljardile eurole, et aidata mehhanismi alusel/raames võtta uusi kohustusi, nagu varustuse strateegiliste reservide loomine, meditsiinilise evakuatsiooni suutlikkuse arendamine või erakorralise meditsiini rühmade moodustamine. Audiitorid juhvivad siiski tähelepanu nõuetekohase vajaduste hindamise puudumisele. Ettepanekus on väga vähe põhjendatud vajadust suurendada eelarvet 2 miljardi euro võrra, kuna selles ei esitata hinnangut nende uute ülesannetega seotud kulude kohta. Seetõttu ei ole võimalik kindlaks teha, kas kavandatud eelarve on seatud eesmärkide saavutamiseks sobiv.

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja arvamuse põhisõnumid. Arvamus on tervikuna kättesaadav veebisaidil eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Lisaks puuduvad mõnel kavandatud uuel eesmärgil vastavad tulemusnäitajad või spetsiifiline järelvalve. Ettepanekuga ei tagata enam minimaalset osa ELi kriisidele reageerimise strateegia kõigi kolme peamise strateegilise samba (ennetamine, valmisolek ja reageerimine) kulutustest. Seetõttu oleks audiitorite arvates kasulik lisada mehhanism, et anda aru liidu elanikkonnakaitse mehhanismi iga samba tegelikest kulutustest.

Audiitorid peavad hanke-eeskirjadega seoses kavandatud muudatusi positiivseks. Kehtivatel ühiseid hankemenetlusi käsitlevatel õigusaktidel on teatavad loomupärased piirangud, nagu hiljuti näitas COVID-19 kriis: esimene menetlus algatati alles neli nädalat pärast esimesi kinnitatud juhtumeid. Isegi kui komisjon vastutab raamlepingu allkirjastamise eest, saavad ühiste hanke-eeskirjade kohaselt varustust otse osta ainult liikmesriigid. Ettepaneku kohaselt saab komisjon korraldada hankeid otse, et täita selles protsessis autonoomsemat rolli. Audiitorite sõnul võimaldaks see ELil kiiremini reageerida, vähendades samal ajal liikmesriikide koormust. Komisjoni ettepanek kasutada liidu elanikkonnakaitse mehhanismi eelarve täitmiseks lisaks eelarve otsesele täitmisele ka kaudset eelarve täitmist võib samuti muuta ELi kriisidele reageerimise paindlikumaks.

Toimetajatele

Vastutus katastroofide ja kriiside ennetamise, nendeks valmisoleku ja neile reageerimise eest oma territooriumil lasub endiselt peamiselt ELi liikmesriikidel. Euroopa Komisjonil on siiski toetav roll elanikkonnakaitse valdkonnas. See tähendab, et selles valdkonnas võetakse teatavaid meetmeid ELi tasandil ning et ELil endal on suurem roll tulevastele terviseohtudele reageerimisel.

Liidu elanikkonnakaitse mehhanism loodi 2013. aastal, et parandada koostööd ELi ja osalevate riikide vahel eesmärgiga tõhusamalt ennetada looduskatastroofe ja inimtegevusest tingitud katastroofe, nendeks valmistuda ja neile reageerida. Iga maailma riik võib paluda abi liidu elanikkonnakaitse mehhanismi raames.

Käesolev arvamus liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kohta täiendab teisi arvamusi, mille kontrollikoda avaldas hiljuti [Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide](#) kasutamise erakordse paindlikkuse kohta, [REACT-EU](#) ja [ühissätete määruse](#) kohta, [õiglase ülemineku fondi](#) ja [õiglase ülemineku mehhanismi](#) kohta ning [taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendi](#) kohta.

Euroopa Kontrollikoda aitab edendada ELi finantsjuhtimist, avaldades arvamusi finantsmõju avaldavate uute või muudetud õigusaktide ettepanekute kohta. Nendes arvamustes annab ELi välisaudiitor seadusandlikele ettepanekutele sõltumatu hinnangu.

Komisjoni ettepaneku õiguslikust alusest tulenevalt on kontrollikoja konsulteerimine kohustuslik ning seetõttu küsis nõukogu kirjalikult kontrollikoja arvamust.

Kontrollikoja arvamus nr 9/2020, mis on lisatud komisjoni ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, millega muudetakse otsust nr 1313/2013/EL liidu elanikkonnakaitse mehhanismi kohta, on praegu kättesaadav kontrollikoja veebisaidil eca.europa.eu inglise keeles ning peagi ka teistes keeltes.

Teave meetmete kohta, mida Euroopa Kontrollikoda on võtnud seoses COVID-19 pandeemiaga, on esitatud [siin](#).

Arvamuse pressikontakt:

Vincent Bourgeois – e-post vincent.bourgeois@eca.europa.eu
tel (+352) 4398 47 502 / mobiil (+352) 621 552 502

|